

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Zdravotně sociální fakulta
Katedra sociální práce a sociální politiky

Staroměstská 16, 370 04 České Budějovice
☎ 387007210, e-mail: lkozlova@zsf.jcu.cz

POSUDEK ŠKOLITELKY DISERTAČNÍ PRÁCE

Autorka: *Mgr. Hana Francová*
Název práce: *Možnosti eliminace rizik predikujících sociální exkluzi rodin s dětmi se zdravotním postižením*
Školitelka: *doc. Ing. Lucie Kozlová, Ph.D.*

Disertační práce autorky Hany Francové se zabývá tématem, které zdůrazňuje multidimenzionální charakter sociálního vyloučení rodin s dětmi se zdravotním postižením. V rámci prevence sociální exkluze je v práci zmíněn nový způsob myšlení společnosti spočívající v posunu od lékařského a charitativního modelu k zaměření se na podporu účasti na životě společnosti, na rozvoj schopností a budování sociálních vztahů, k modelu sociálnímu. Na úvod mohu jako školitelka konstatovat, že autorka dokázala v disertační práci adekvátním způsobem propojit oblast sociální, zdravotní, pedagogickou a legislativní a podařilo se jí identifikovat rizika podmiňující sociální exkluzi rodin s dětmi se zdravotním postižením a v souvislosti s tím nastínit a diskutovat opatření vedoucí k eliminaci těchto rizik.

Disertační práce je rozdělena do dvou nosných částí, části teoretické a praktické, ve kterých autorka uceleným a fundovaným způsobem popisuje uvedenou problematiku. V teoretické části práce autorka vymezuje v první kapitole problematiku sociální exkluze a v rámci podkapitoly „1.1.3 Dítě se zdravotním postižením z pohledu právních norem“ je poukázáno na existenci rozmanitého množství kategorií zdravotního postižení v právních normách, z čehož plyne, že se užívají rozdílné termíny pro vyjádření shodné situace. Tento fakt způsobuje, že se situace pro rodiče dětí se zdravotním postižením stává nepřehlednou. Například pro posuzování výše sociálního příplatku ze systému státní sociální podpory je

dítě zdravotně postižené a podle zákona o sociálních službách dítěti nenáleží přiznání ani I. stupně závislosti na péči. Pozitivně hodnotím, že autorka neopomněla zařadit kapitolu, která se týká sociální ochrany a koncepce systémových opatření na nadnárodní úrovni. Zmíněna jsou i některá nedostatečná opatření v oblasti výchovně vzdělávacích aktivit a dále je do práce zahrnut etický aspekt na problematiku v rámci podkapitoly 1.4, která obsahuje deskripci a komparaci paradigmat v sociální práci z pohledu autorů např. Payna, Navrátila, Middlemana, Wooda, Thompsona aj. V souvislosti se sociálními službami, jako jedním z nástrojů zabraňujícím sociální exkluzi, autorka zhodnotila naplnění principu deinstitucionalizace v kontextu s rozvojem terénních a ambulantních služeb.

V praktické části disertační práce ve druhé kapitole oceňuji exaktně stanovený cíl a dílčí cíle, které korespondují s precizně formulovanými hypotézami, u kterých neabsentuje operacionalizace pojmů obsažených v hypotézách a jejich zdůvodnění. Třetí kapitola podrobně vymezuje metody, charakterizuje nástroje sběru dat pro naplnění šesti dílčích cílů a uvádí výzkumné soubory včetně způsobu výběru ze základního souboru. Čtvrtá kapitola obsahující výsledky je rozdělena do třech podkapitol, které přehledným způsobem prezentují získaná data. Pro testování hypotéz byly využity především metody pro analýzu kategoriálních dat. Pátá kapitola „Diskuse“ je rozčleněna do jednotlivých diskusí nad dílčími cíli, což usnadňuje čtenáři orientaci v textu a pochopení souvislostí. Autorka předložené disertační práce vhodně srovnává výsledky výzkumu s názory odborníků či výzkumy, které se problematikou péče o dítě se zdravotním postižením zabývají a konfrontuje je s vlastními názory. Podle mého názoru je diskusní kapitola zpracována nadstandardním způsobem a autorka jejím zpracováním jednoznačně prokázala odbornou erudici. Vzhledem k faktu, že problematiku sociální exkluze zpracovala autorka komplexně tzn. využila různých metod a technik sběru dat a data získávala od různých informačních zdrojů, tak zajistila nejen validitu výsledků, ale získala také nová zjištění. Na základě syntézy získaných poznatků autorka argumentačně navrhla inovativní doporučení pro snížení či eliminaci rizik, která podmiňují sociální exkluzi rodin s dětmi se zdravotním postižením.

Autorka zpracováním disertační práce prokázala schopnost aplikace teoretických i empirických poznatků z různých oborů (např. sociální politiky, práva, sociální práce, etiky, pedagogiky) v péči o děti se zdravotním postižením. Erudice autorky v této problematice je patrná také z obsahu teoretické a diskusní kapitoly, ve kterých autorka vycházela také ze svých původních prací, což dokazují autocitace v textu.

Předložená disertační práce je přehledná a splňuje kritéria kladená na tento typ prací, zpracované tabulky a grafy zřetelně dokumentují některá tvrzení, která jsou v práci uvedena.

Dle mého názoru se autorce podařilo splnit vytyčené cíle. Disertační práce vychází z validních zdrojů, které jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů a který obsahuje domácí i zahraniční autory.

Na základě výše uvedeného hodnocení doporučuji předloženou disertační práci k obhajobě a navrhuji udělit Mgr. Haně Francové titul Ph.D. v oboru Prevence, náprava a terapie zdravotní a sociální problematiky dětí, dospělých a seniorů.

V Českých Budějovicích dne 10. 6. 2010

-----
doc. Ing. Lucie Kozlová, Ph.D.